

Caroline Bréhat

UN TATĂ RĂU
CUM MI-AM SALVAT COPILUL
DE UN PĂRINTE TOXIC

Traducere din limba franceză de
Cătălina Leuca

philobio

Cuprins

1. Ruptura.....	7
2. Separarea.....	9
3. Trăim, în sfârșit trăim.....	15
4. „Bad Dad“.....	21
5. Falsul profet.....	27
6. Promisiunea lui Julian.....	35
7. O mamă ce trebuie distrusă.....	45
8. În pânza de păianjen.....	53
9. „Eu vă cred“.....	61
10. Nebunie în doi.....	67
11. Îndoctrinare.....	75
12. Halucinații.....	83
13. Mamă clandestină.....	89
14. Sindromul alienării parentale.....	97
15. Meci nul.....	113
16. Pe viață și pe moarte.....	125
17. Prăbușirea.....	139
18. Zborul.....	151
19. Refugiul.....	165
20. Profilarea.....	179
21. Verdictul.....	185
Epilog.....	207

1

Ruptura

Îmi amintesc de tot, înainte de tăierea cordonului. De spitalul Columbia-Presbyterian din New York. De echipamentul ultramodern din jurul meu. De moașă, o femeie grasă, blondă, de vreo șaizeci de ani, care tocmai mi-a smuls bebelușul din pânțece, într-un val însângerat. De extazul pe care l-am simțit când mi-am văzut pentru prima dată fiica, pe Gwendolyn. Chiar dacă mă durea, m-am ridicat cu dificultate și m-am sprijinit pentru a contempla figurina violacee și stafidită care urla din toți rărunchii.

— Are voce. Va avea personalitate, murmură moașa cu un zâmbet binevoitor.

Julian plânge. „*Oh my God! Oh my God!*“, repetă el fără încetare. Se întoarce către moașă și strigă în franceză, cu un puternic accent american:

— E minunată! Fiica mea e minunată!!!

Întinde brațele pentru a primi bebelușul ce plânge, dar moașa îl ceartă cu blândețe:

— Haideți, haideți, dați-vă la o parte. Nu mai avem loc să ne mișcăm.

Asistenta șterge copilul. Ia o pereche de foarfece și o dă moașei pentru a tăia cordonul ombilical, dar Julian întinde mâna și-i întrerupe gestul.

— Pot s-o fac eu?

Moașa îl privește sceptică timp de câteva secunde. Cu maxilarul bine definit și zâmbetul cuceritor, era o combinație irezistibilă. Julian afișează o siguranță de nezdruncinat și, fără să mai zăbovească, moașa îi întinde foarfecele.

— Nu sunteți deloc slab de înger! Mulți ar fi leșinat deja, spune ea, luându-mă de martor. Se poate vedea admirația din ochii ei.

L-am văzut cum a făcut-o – a repetat de altfel asta oricui voia să-l asculte – dar nu-mi amintesc nimic, ca și cum această imagine mi-a devenit insuportabilă după ce l-a tăiat. Ca și cum acel gest a rupt magia nașterii lui Gwendolyn și mi-a propulsat viața în interminabilul coșmar care avea să urmeze. Lupta neobosită și nemiloasă la care a trebuit să fac față timp de opt ani în Statele Unite și apoi în Franța, pentru a-l împiedica pe Julian să mi-o ia pe Gwendolyn, devenită, printr-un proces monstruos și înnebunitor, un fel de prelungire a lui însuși. Și o armă de distrugere a mamei copilului lui.

2

Separarea

— **V**ine, mamă! Uite-! Traversează strada! O, nu, mamă, nu vreau să merg cu *daddy!*
Vocea ei sună ca un geamăt. Îmi strânge mâna atât de tare, încât aproape o zdrobește. Încerc din răputeri să îmi păstrez calmul – dar în interiorul meu sunt panicată.

— Da, îl văd și eu. Respiră adânc, încet: inspiră și expiră. În abdomen. Frica o să dispară dacă respiri adânc în...

Gwendolyn mă întrerupe și simt cum teroarea care-o gâtuie mă cuprinde și pe mine.

— Nu, nu pot... să respir în abdomen. Mi-e prea frică... Nu reușesc...

— O să treacă, inimioara mea. E important să te calmezi.

Mi se strânge inima văzând cum Julian traversează rapid Boulevardul 30 spre Astoria. Poartă ochelari de soare cu lentile oglină, e nebărbierit și se îndreaptă către noi cu un pas sigur sub soarele arzător. Pielea sa netedă, părul ondulat și zâmbetul de actor hollywoodian atrag privirile femeilor, dar mie îmi fac

rău. Îmi întorc privirea reprimând cu greu o grimasă. Gwendolyn mă strânge și mai tare de mână și șoptește cu o voce greu de auzit: „Nu, mama, nu, mama, nu vreau să mă duc...” Groaza ei îmi străpunge abdomenul.

— O să treacă, iubirea mea. Gândește-te la toate lucrurile minunate pe care le vom face când vacanța la *daddy* se va termina. Fii puternică. Fii curajoasă.

Înfricoșată, întoarce capul să nu-l mai vadă. E oare posibil să nu-și dea seama de efectul pe care îl are asupra propriului copilul? Da, e posibil.

Julian se uită la Gwendolyn zâmbind, ca și cum nu era nimic în neregulă. Tipul ăsta fie e robot, fie un actor de mare talent, dublat de un sadic.

— Bună, Bubu!

Are un aer total relaxat. Gwendolyn ezită să se ducă la el, nu zâmbește. Se hotărăște în sfârșit să înainteze.

— Bună, tati!, răspunde ea cu o voce prefăcut veselă.

Înaintează încet către el și-și pune capul pe burta lui în loc de „bună ziua”, fără să dea drumul mâinii mele. Se uită la mine cu un aer trist și resemnat... și mi se frânge inima, ca și cum ar fi fost zdrobită de acest chin.

Îl privesc stăruitor și, ca de fiecare dată când mă uit la el, îl găsesc de o urâtenie respingătoare. Mă întreb cum atâtea femei îl caracterizează ca având un „șarm devastator”. Nasul lui acvilin și ochii apropiați îi dau un aer feroce. De fiecare dată când trebuie să se întâlnească cu el, lui Gwendolyn îi e frică. Vrea să controleze imprevizibilul și să știe cum își va petrece timpul.

— O să mă văd cu prietena mea, Irene, azi după-amiază?

— Nu știu. E foarte cald afară. Cu siguranță vom merge la piscină.

Are aerul încântat al unui copil care se vede deja bălăcindu-se în apa răcoritoare. Mi-e rău.

— Super, o să mergi din nou la piscină azi. Încercasem să am o voce cât mai veselă.

Gwendolyn nu zâmbește. În tot acest timp mă ține strâns de mână. Mecanic, îi strâng un pic mai tare mânuța dolofană.

— Clorul îți va face părul și mai blond..., șoptește el cu o voce mângâietoare, privind-o pe Gwendolyn fermecat.

Cuvintele lui mă iau pe nepregătite. Gwendolyn stă cu ochii lipiți de podea, iar răul mă cuprinde. Îl fixez însă în continuare, hotărâtă să îi arăt ura și dezgustul pe care mi le provoacă. Sigur simte asta fiindcă pare că vrea să o șteargă.

— Hai, Bubu, hai să mergem, spune cu o voce prea puternică, ce ne face să tresărim și care-mi face pielea de găină.

Julian se apropie de fiica lui. Corpul lui Gwendolyn se dezlipește de al meu. Face și ea doi pași mici către tatăl ei, își desface mâna din mâna mea și observ că are ochii umezi. Se îndepărtează, își înăbușă un suspin, se întoarce, vine înapoi la mine, iar apoi mă strânge din nou cu toată puterea brațelor ei mici și slăbuțe.

— Nu, mama, nu! Nu mă lăsa să plec! Nu vreau să mă duc! Te rog!

Mă aplec spre ea. Ce să zic? Cum s-o liniștesc? Îi sărut părul, îi cuprind fața mică, neliniștită în palme și curând simt cum lacrimile ei îmi udă mâinile. Dinții încep să-i clănțane și ceva în adâncul stomacului meu îmi roade măruntaiele. Asta mă prăbușește și cuvintele care-mi vin în minte sunt totdeauna aceleași.

— Liniștește-te, comoara mea... Liniștește-te... oh, liniștește-te...

Îi sărut ochii umezi, îi sărut părul. Îngenunchez în fața ei și o iau în brațe, o mângâi și o alin. De fiecare dată aceleași cuvinte, singurele care mai ajung în creierul meu bulversat.

— O să treacă... Îți jur... Îți jur... o să treacă... totul va fi bine...

Mă strânge și mai tare, își afundă capul în burta mea ca și cum ar vrea să se întoarcă acolo. Apasă prea tare și mă doare. Îmi dau seama că tremur ca o frunză. Îi șoptesc: „Te iubesc mai mult decât orice pe lume...” Iar ea-mi răspunde dintr-odată cu voce tare, nesfârșit de blândă: „Știu, mamă.” Atunci încep din nou să o sărut, să-i mângâi părul, o strâng un pic prea tare la piept. Mi-aș dori să nu-i dau drumul niciodată, să o ascund undeva în adâncul meu. O sărut din nou. Obrajii. Ochii. Părul. Îi sorb lacrimile de pe obraji. Aș vrea să-i înghit toată suferința. Cuvintele se lovesc unele de altele în capul meu, dar niciunul nu pare să sune potrivit.

Reușesc cu greu să adun câteva pe care i le murmur stângace la ureche: „Tu... tu ești fetița pricepută... la fericire... îți amintești?” Ochii ei scâlțați în lacrimi privesc adânc în ochii mei, ezită, apoi pare să se adune – unde găsește puterea să facă asta?... „Știu mamă...”, scoate un oftat lung, respiră adânc apăsându-și mâna pe stomac, dar e cuprinsă din nou de o criză de plâns. Afirmatia mea îmi apare acum în toată cruzimea sa absurdă... și mă disprețuiesc. Urăsc acest rol pe care sunt forțată să-l joc. Cum să ceri unui copil să se prefacă că e fericit când e îngrozit? Cum putem să o obligăm pe mama sa să-și închipuie cum copilul ar fi fericit, când acesta e disperat? O îmbrățișez din nou, din tot sufletul – ca pentru a-i făuri o armură care să o apere de suferință: „O să... o să treacă repede, îngerăș... Îți promit...” Fraze absurde în care nu cred nici măcar o clipă.

Deodată, mă gândesc la el. Cum reacționează la acest spectacol? Presimt că zâmbește și acum. Privirea mea tulbure se întoarce către el. Nu-mi vine să cred. Clipesc de mai multe ori, fiindcă nu-mi revin. Imperturbabil, Julian ne observă zâmbind! Îl

fixez, nevenindu-mi să cred. Întoarce într-un sfârșit privirea către orizont. Și deodată, știu exact ce crede, îi repetă la nesfârșit lui Gwendolyn: „Toate astea sunt o piesă de teatru. Maică-ta te pune să joci teatru. Nu ești tristă cu adevărat. Nu poți fi tristă pentru că mergi cu tatăl tău. Îți iubești tatăl la nebunie. Nu mai pretinde contrariul.”

Simt cum furia crește în mine și curând nu mai pot stăpâni această tornadă. De prea mulți ani tac. Cuvintele îmi țâșnesc din gură în rafale.

— Zâmbești? Nu ești nici măcar un pic trist văzându-ți fiica în starea asta? Nu ai niciun pic de empatie? Nu ai acces la emoția asta, sau ce? Nu ești un tată normal!

Ridică brațul, face un pas spre mine, dar imediat îl opresc cu o voce tunătoare pe care nu mi-o recunosc: „Nu te apropia de mine! Îndepărtează-te imediat!”

Se retrage pe loc și mi se pare că văd o frică infantilă pe fața lui. Dar i se face frică și lui Gwendolyn. Nu pentru ea, pentru mine. Încet și cu dificultate, corpul ei se desprinde din nou de al meu și simt cum carnea noastră se destramă. Șoptește cu o voce robotică, pe care nu o recunosc: „Mă duc mamă... Mă duc.” El îi întinde mâna, ea se apropie cu frică, i-o întinde încet pe a ei și mă privește sughițând, face câțiva pași, apoi se întoarce către mine și observ fețișoara ei umflată de lacrimi.

Numărătoarea inversă a început. Treizeci și una de zile de „vacanță” cu *daddy*. Treizeci și una de zile de groază și rezistență mentală pentru un copil de 7 ani, față în față cu un tată hotărât să o șteargă pe mamă din inima și mintea ei, indiferent de urmări. Gwendolyn țipă: „Mama, te iubesc! Nu fi tris...” Restul propoziției se pierde într-un hohot.

3

Trăim, în sfârșit trăim

Am fugit din Manhattan așa cum fugi de război. De șobolanii și gândacii lui, ascunși de toate artificiile sale. „Cartierul ciorapilor de mătase“, elegantul Upper East Side, cu *brownstones*¹ și *doormen*², toate afișate în seriile TV. Un cartier în care luxul gălăgios face nenumărați oameni să viseze; pentru noi însă, a fost un coșmar. Am lăsat acolo tot ce agonisiserăm, tot ce aveam: apartamentul nostru cochet de pe Strada 81, bijuteriile, cărțile noastre, rochiile și pantofii, jucăriile lui Gwendolyn. Atât de puține, de fapt. Și fotografiile. Fotografiile unei alte vieți – nașterea și primii opt ani ai lui Gwendolyn. Mă întreb uneori dacă le-a găsit cineva și ce și-a imaginat uitându-se la ele.

Am fugit de groază. De groaza zilelor pe care Gwendolyn le petrecea la tatăl ei și la mama vitregă. De programe și puterea lor înspăimântătoare: zilele cu mama, inimi roz fluorescente de-

¹ Șir de case aliniate, din piatră roșie.

² Portari.

senate de Gwendolyn în căsuțele din calendar. Zilele cu tata, cruci negre. De promisiunea care suna ca o poruncă: să mă bucur de fiecare secundă petrecută cu ea – rugându-mă să nu se termine niciodată. De groaza noastră văzând cum se scurg orele și „zilele-inimă” se duc.

De schimburile pline de plânsete, în timpul cărora refuza să îmi dea drumul la mână și urla îndepărtându-se „MĂMICA-MEA!” De pedepsele implacabile după ce plângea, de amenințările care cădeau ca o ghilotină: „N-o s-o mai vezi vreodată pe mama. Așa, n-o să mai plângi niciodată.” De vacanțele pe care Gwendolyn, singura dintre colegii ei, le ura, fiindcă însemnau despărțiri și lungi perioade de tăcere, întrerupte pentru mine de rare apeluri telefonice, când plângea, apeluri pe care de-abia le așteptam și de care uneori mi-era frică, cu conversații amputate.

Apoi, într-o zi, acest război între părinți a devenit mult prea nemilos pentru Gwendolyn, iar vrăjitoarele verzi, care-i popuiau nopțile, au început să o bântuie și ziua.

Am fugit de nebunia lui Julian. Julian, acest tată confruntat cu ceva de neconceput pentru el, ceva inacceptabil: lipsa de iubire a acestei fetițe nevrednice, care prefera să fie pedepsită și persecutată de tatăl ei și de mama vitregă, decât să creadă minciunile lor și să o „trădeze” pe mama ei: „Recunoaște că mama ți-a spus să-ți fie frică de tata!” Acuzațiile de alienare parentală pe seama mea, mama „alienantă”, care o programase pe Gwendolyn să-l urască pe tatăl ei. Veșnicele reclamații ale lui Julian, care părea să-și dedice tot timpul și energia pentru a-i convinge pe judecători că respingerea manifestată de fiica sa în ce-l privea, era fabricată de mama ei. Audiențele, procesele, avocații veroși, gata să se înjosească și să se compromită în orice fel pentru a se lupta cu mama periculoasă pe care Julian o zugrăvisese cu

atâta pricepere. Facturile astronomice primite de la ei. Întrebările neobosite ale lui Gwendolyn, care se străduia în zadar să-i umanizeze pe judecători: „Mama, seamănă cu bunicul, judecătorul, are ochelari și părul alb.”

Într-o zi, o zi geroasă de iarnă, Gwendolyn mi-a cerut iertare pentru că își dorea să moară, și-mi amintesc, ca și cum mi-ar fi gravate în memorie, fața ei chinuită, vocea de fetiță epuizată și plânsul ei incontrollabil, la ideea că era posibil să nu mă mai poată vedea vreodată. Își înghițea lacrimile, iar cuvintele îmi mureau, unele după altele, în piept.

Stupefiată, zdrobită, descopeream până unde ajunsese nebunia lui Julian. În acel moment m-am hotărât să fac imposibilul, să dispar, luând copilul cu mine. Cum să accept că bărbatul de care fusesem îndrăgostită, tatăl copilului meu, orbit de ură, se implicase într-o luptă pe viață și pe moarte împotriva mea, încât era gata să își distrugă propriul copil? Cum să accept că ea vrea să renunțe la viață la vârsta de 8 ani? La numai 8 ani?

Adevărul este că nu îndrăzneam să mă gândesc la o plecare definitivă. Nu luasem nicio hotărâre, dar mă amăgeam cu speranța secretă că se va întâmpla ceva care m-ar fi motivat să nu mai plec...

Și totuși, într-o zi, o seară, mai degrabă, am părăsit închisoarea noastră newyorkeză și am lăsat în urmă această viață de mamă-fantomă, de copil mai mult mort decât viu, acest război inegal între părinți. Am luat avionul către Franța, sperând, fără să îndrăznesc să cred, sau să mă pregătesc, că acolo îi voi putea oferi, în sfârșit, lui Gwendolyn, cadoul la care visa cel mai mult: o mamă veselă și fără griji, ca acelea după care întorcea capul cu invidie pe străzile din Manhattan. Nu voi uita niciodată zâmbetele noastre încrezătoare în avion și mânuța lui Gwendolyn, care